

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Európska únia
Európsky sociálny fond

Názov projektu	E-learning vo výchovno-vzdelávacom procese
Kód ITMS projektu	26110130184
Kód výzvy	OPV-2008/1.1/03-SORO
Číslo Zmluvy o poskytnutí NFP	142/2009/1.1/OPV
Prijímateľ	Základná škola Námestovo – Komenského ul. Komenského 495/33, 029 01 Námestovo

Učebné osnovy z dejepisu pre 7.ročník ZŠ

(spracované v súlade so ŠVP Dejepis ISCED 2 – príloha)

2010

Dejepis

1 hodina týždenne (1), 33 hodín ročne

Názov predmetu	Dejepis
Časový rozsah výučby	1 hodiny týždenne
Ročník	siedmy
Škola	ZŠ Námestovo – Komenského ul.
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Pomocou vyučovania dejepisu sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Postupne si osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie continuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Dejepis na Základnej škole kladie dôraz najmä na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Vyučovanie dejepisu, vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia. Pritom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektuje kultúrne a iné odlišnosti ľudí rôznych skupín a spoločností. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu:

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií - spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií /spôsobilostí/ klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základnej škole. Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe avlstej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Obsah:

- I. Európa v stredoveku (4 h)
- II. Stredoveká spoločnosť (3 h)
- III. Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline (4 h)
- IV. Slováci v Uhorskom kráľovstve (5 h)
- V. Rozkvet uhorského kráľovstva (4 h)
- VI. Obrazy novovekého sveta (6 h)
- VII. V susedstve Turkov (4 h)
- VIII. Osvietenský absolutizmus (3 h)

Výchovno – vzdelávací plán 7. ročník, 2010/2011

Téma + hodinová dotácia	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
I. Európa v stredoveku (4 h)	Rozpad Franskej ríše, Vikingovia a ich výboje	Vie vysvetliť príčiny rozpadu , opísať spôsob života Vikingov	Multikultúrna výchova Zvyky a tradície slovanských národov - <i>beseda</i>
	Vznik a vývoj stredov. anglického a francúzskeho štátu	Vie charakterizovať vznik oboch štátov, ich vzájomnú spätosť, príčiny 100-roč. vojny - <i>Frontálne zhrnutie</i>	
	Vývoj slovanských štátov/Kyjevská Rus, České kráľovstvo/	Vie určiť miesto odkiaľ prišli prví Slovania, osídľovanie jednotlivých častí Európy, vymenovať ich prvých panovníkov	
	Rozdelenie cirkvi v 11st., križiacke výpravy	Vie vysvetliť vedúce postavenie cirkvi v štáte, spozná príčiny, priebeh, dôsledky a význam križ. výprav	Osobn. a soc. rozvoj:
II. Stredoveká spoločnosť (3 h)	Rozvoj poľnohosp. lénny systém	Žiaci sa zoznámia s novými spôsobmi obrábania pôdy, vedia vysvetliť pojmy léno, vazal, feudum Identifikuje spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti	Vzdelanie v stredoveku - <i>práca s textom</i>

	Zakladanie kláštorov, strediská vzdelanosti	Žiaci si osvoja dôvody vzniku prvých kláštorov, oboznámia sa so životom mníchov ako prvých nositeľov vzdelanosti	
	Život v stredov. meste, zakladanie cechov	Oboznámia sa s mestskými výsadami, pochopí úlohu cechov Odhalí nový vzťah medzi ľuďmi vyšších spoločenských vrstiev formujúcej sa stredovekej spoločnosti za pomoci grafu <i>- Tvorba cechových regúl</i>	Finančne gramot.: Človek vo sfére peňazí, č.1, č.4 <i>- rozhovor</i>
	Románsky a gotický sloh	Žiaci vedia identifikovať jednotlivé znaky román. a got. slohu <i>- Projekt</i>	
III. Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline (4 h)	Príchod Slovanov, pravlast', migrácia, Samo	Vie opísať pravlast' Slovanov, - uviesť dôvody sťahovania, na histor. mape ukázať územia na ktoré sa Slovania nasťahovali, identifikovať vzťahy medzi Slovanmi a Avarmi, uviesť príčiny vzniku a význam Samovej ríše	
	Vznik Veľkej Moravy kresťanské misie Cyril a Metod Pribina a Rastislav	Vie uviesť dôvody na vznik Veľkomorav. ríše, opísať vznik Nitrianskeho kniežatstva, vysvetlí význam Veľkomorav. ríše, zhodnotí prínos Cyrila a Metoda pre rozvoj našej kultúry a štátnosti	Multikult vých.: Cyrilometod. tradícia <i>- projekt</i>
Téma + hodinová dotácia	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
	Svätopluk Kultúra a vzdelanosť vo Veľkej Morave	Vie opísať Veľkomorav. ríšu počas panovania Svätopluka Vie opísať kultúru, vzdelanosť, ukázať na histor. mape rozmach Nakresliť obydlie z doby Veľkomorav. ríše, rozpoznať zbraň a výstroj vojakov <i>- Sebakontrola, sebahodnotenie, práca v skupinách</i>	
IV. Slováci v Uhorskom kráľovstve (5 h)	Starí Maďari, vznik uhorského štátu	Dokáže charakterizovať spôsob života, prínos predkov Slovákov pri vzniku Uhorského kráľovstva zhodnotiť vládu Štefana I.	

	Nitrianske vojvodstvo, hradiská a hrady	Vie zhodnotiť význam Nitrianskeho vojvodstva Vie vysvetliť pojmy župan, župné hrady, bula, identifikovať rozdiely medzi hradom a hradiskom	
	Tatári idú	Vie analyzovať Zlatú bulu Ondreja II. Žiaci sa zoznámia s dôsledkami vpádu Tatárov	
	Rozpory medzi panovníkmi a vysokou šľachtou	Žiaci určia príčiny rozporov vedúce k neustálym vojnám	
	Opakovanie celku: Slováci v Uhorskom kráľovstve	- <i>Kontrolná práca</i>	
V. Rozkvet uhorského kráľovstva (4 h)	Anjouovci na uh.tróne	Vie zdôvodniť hospodársky rozkvet za vlády Karola Róberta, zhodnotiť význam vnútornej a zahraničnej politiky Ľudovíta I. a Žigmunda Luxemburského	Reg. vých. a trad. ľud. kult.: Banské mestá v minulosti a dnes - <i>projekt</i> Finanč gramot.: Človek vo sfére peňazí, č.2,č.3
	Banské mestá	Vie charakterizovať banícku výrobu, zhodnotiť význam banských miest na Slovensku - <i>Projekt</i>	- <i>rozhovor</i>
	Matej Korvín	Vie opísať vládu Mateja Korvína Dokáže vytvoriť vlastý erb - <i>Samostatná práca</i>	
	Prezentácia referátov – Osobnosti Uhorského kráľovstva	Vie napísať krátky životopis vybraného panovníka Uhorska - <i>Referát</i>	
VI. Obrazy novovekého sveta (6 h)	Kríza stredoveku Humanizmus, renesancia Mikuláš Kopernik, Leonardo da Vinci	Vie uviesť podstatné znaky úpadku stredovekej spoločnosti, charakterizovať humanizmus , vysvetliť podstatu renesancie	
	Kníhtlač Johann Gutenberg	Vie zhodnotiť význam kníhtlače Dokáže napísať krátku esej o význame písaného slova - <i>Esej</i>	Tvorba projektu a prez. zručn.:
	J. Gutenberg, alebo na počiatku mediálneho sveta	Vie vytvoriť projekt na základe získaných informácií z IKT - <i>Projekt</i>	J. Gutenberg
Téma + hodinová dotácia	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy

	Objavitelia a dobyvatelia - karavela, objavenie Ameriky (K.Kolumbus),oboplávanie Zeme, (F. Magalhaes), kolonializmus	Vie rozlíšiť pojmy objaviteľa a dobyvatelia, uviesť príčiny zámorských objavov , posúdiť ich dôsledky , zhodnotiť význam obchodu, zakresliť do obrysovej mapy smery objavných plavieb vysvetliť pojem kolonializmus - <i>Obrysová mapa</i>	
	Hospodárske zmeny - od cechu k manufaktúre, mešťan, zámorský obchod	Vie zdôvodniť príčiny hospodár. zmien v novoveku, porovnať prácu remeselníka v cechu a v manufaktúre , opísať život mešťana, zostaviť správu o spôsobe života remeselníka - <i>Správa do novín</i>	
	Reformácia a proti - reformácia - Martin Luther, Ignác z Loyoly	Vie opísať príčiny vzniku reformácie , analyzovať písomný prameň s problematikou reformácie, vysvetliť dôvody protireformácie - <i>Práca s textom</i>	
VII. V susedstve Turkov (4 h)	Bitka pri Moháči	Vie vysvetliť príčinu, priebeh a dôsledok bitky pre Uhorsko	Multik. vých.: Kultúrny odkaz Turkov - <i>diskusia</i>
	Turci na Slovensku	Vie vysvetliť pojmy sandžak,paša,žold. Vie charakterizovať postavenie Slovenska v susedstve Osmanskej ríše Pozná vplyv turec.pôsobenia v našej ľud.kultúre - <i>Pracovný list</i>	
	Bratislava – centrum uhorského kráľovstva	Vie zostaviť obrazový materiál o Bratislave ako hlavnom a korunovačnom meste Uhorska - <i>Projektová práca</i>	Mediál.vých.: Bratislava v minulosti a dnes
	Protihabsburské povstania	Vie uviesť príčiny a dôsledky protihabsburských povstaní v Uhorsku	- <i>projekt</i>
VIII. Osvietenský absolutizmus (3 h)	Mária Terézia	Vie zhodnotiť význam reforiem Márie Terézie a Jozefa II. , charakterizovať osvietenský absolutizmus , prezentovať významné slovenské osobnosti napísaním krátkej práce alebo v power point - <i>Prezentácia v power point</i>	Ochrana člov. a zdravia: Sloboda ľudí - <i>list</i>
	Jozef II.		
	Matej Bell Adam F. Kollár reformy		
	Záverečné opakovanie	Žiak dokáže vytvoriť sebahodnotenie	

Učebné zdroje

Od staroveku k stredoveku

Slovensko v stredoveku a na začiatku novoveku

Európa v období stredoveku

Slovensko na prahu nového veku

Dejepisný atlas

Historická revue

Odborná literatúra, CD, DVD

Internet

Stratégia vyučovania

Metódy, formy a prostriedky vyučovania dejepisu majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu dejepis proporcionálne zastúpenie a prepojenie empirického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *komunikatívne a sociálne interakčné, interpersonálne a intrapersonálne, spôsobilosti tvorivo riešiť problémy, spôsobilosti využívať informačné technológie a spôsobilosti byť demokratickým občanom.*

Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov. Predmet dejepis je veľmi úzko previazaný s predmetom slovenský jazyk a občianska náuka.

Hodnotenie

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách v každom vzdelávacom výstupe. Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a aké pokroky naopak dosiahol. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce.

Použitie budú adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomne testy a projekty. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami

a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Hodnotiť sa bude známku.

Prierezové témy

Sú nevyhnutnou súčasťou vzdelávania, zabezpečujú komplexnosť vzdelávania, využívanie aplikačných súvislostí a riešenia problémov, situácií a javov v logickom celku. Dôsledné poynanie štruktúry učiva je jedným z prvých krokov, ktoré vedú k ich uplatňovaniu.

Osobnostný a sociálny rozvoj

- pozerat' sa na udalosti, javy a problémy ľudí a ich riešenia v súčasnosti aj minulosti z rôznych pohľadov
- vážiť si každého človeka
- rovnoprávnosť pohlaví
- rozvíjanie spolupráce medzi žiakmi
- poznať dejiny vzdelávania

Multikultúrna výchova

- vychovávať empatických jedincov, ktorí pochopia a akceptujú kultúrnu rôznorodosť
- rozvíjať medziľudskú toleranciu
- poznať históriu, zvyky, tradície iných kultúr
- boj proti neznášanlivosti, rasizmu, xenofóbia
- chápať vzťahy vlastnej kultúry s inými kultúrami, schopnosť vidieť ich vzájomné ovplyvňovanie sa v histórii a snaha prijať toto ovplyvňovanie ako samozrejmosť

Enviromentálna výchova

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi od dávnych čias život na Zemi
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta
- viesť žiakov k ochrane prírodného prostredia, v ktorom sa nachádzajú kultúrno-hist. pamiatky
- naučiť žiakov chrániť a zveľaďovať kultúrne a historické dedičstvo
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu

Mediaálna výchova

- viesť žiakov k tomu, aby poznali význam podávania informácií o dejinách a tradíciách slov. národa a o kult.-historických pamätihodnostiach Slovenska
- viesť žiakov k tomu, aby vedeli zmysluplne využívať médiá
- rozvíjať schopnosť vytvoriť si vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií
- učiť sa kriticky hodnotiť mediálne spracované udalosti, javy, konflikty

Tvorba projektu a prezentačných zručností

- schopnosť komunikovať, argumentovať
- používanie informácií a práca s nimi
- riešenie problémov
- spolupráca v skupine
- prezentácia samého seba
- vypracovanie harmonogramu svojich prác

Ochrana života a zdravia

- ochrana dieťaťa
- nebezpečenstvo vojen